

in.ihned.cz/sport

Rádiový orientační běh

Pokud se ocitnete o následujícím víkendu na Draňanské vrchovině, může se vám lehce přihodit, že si budete připadat jako v nějaké bláznivé sci-fi. V lese budou pobíhat lidé v teplákových soupravách s čísly a v rukou budou svírat podivuhodné přístroje opatřené dráty. Věřte, že to nebude žádné blízké setkání třetího druhu, tedy setkání s vyslanci mimozemských civilizací. To tu jen bude probíhat mezinárodní mistrovství ve sportu zvaném rádiový orientační běh. Sportu, který sice jen zřídka pronikne na stránky novin či na televizní obrazovky, ale přesto patří na světovém poli mezi nejúspěšnější české sporty vůbec.

Hon na lišku

Na počátku tohoto sportu byl signál a skupinky nadšených radioamatérů, kteří si rozhodli zpestřit svou zálibu fyzickým výkonem. Jejich závody prosluly pod názvem hon na lišku. Ve světě se první běhající radioamatéři objevili v roce 1925, u nás v 50. letech. To už je ale dávno minulost.

Dnes je rádiový orientační běh plnohodnotným sportem. Má svá pravidla, své mistry a samozřejmě i mistrovství. U nás se pro zjednodušení označení tohoto sportu běžně používá zkratka ROB. Ve světě je potom rádiový orientační běh známý pod jinou zkratkou: ARDF, vycházející z anglického Amateur Radio Direction Finding.

Přijímač a mapa

Jak tedy vlastně tento sport vypadá a jak se provozuje? Nezbytné jsou dobrá práce s radiotechnikou, schopnost orientace a samozřejmě – jedná se koneckonců o běh – také kvalitní fyzická kondice.

Závodník musí co nejrychleji absolvovat trať, která je vyznačena kontrolními body v podobě vysílačů. Jako nezbytná pomůcka mu při tom slouží rádiový přijímač, s nímž vyhle-

FOTO: MAGYAR ARDF

FOTO: ARDF CZ

dává kontrolní stanoviště a také mapa, díky níž volí optimální trasu mezi jednotlivými body. Na začátku závodu dostane běžec do ruky klasickou mapu pro orientační běh, v níž jsou v terénu vyznačeny pouze start a cíl. Všechny body si musí najít sám. V mužské kategorii je kontrolních bodů

pět, ženy a junioři pak mají „jen“ tři nebo čtyři.

Soutěží se ve dvou vysílacích pásmech: 3,5 MHz a 144 MHz, podle vlnové délky signálu označované rovněž jako 80 m a 2 m. Obě mají svá specifika. Tzv. osmdesátka vyžaduje důkladnější práci s přijímačem. Odbornou terminologií řeče-

no: nejdříve se musí pomocí feritové antény zaměřit směr vysílače (kontrolního stanoviště) a poté pomocí prutové antény ještě orientace signálu. Výhodou ovšem je, že v tomto pásmu se signál šíří většinou přímo a není těžké najít, odkud vychází. Tzv. dvoumetr má snazší práci s přijímačem – měří se jen přímo. Ovšem signál se v tomto vlnovém pásmu hledá podstatně hůře, zvláště pak v členitějším terénu. Signál se totiž láme podél vrstevnic, odráží se od svahů a za kopci není skoro vůbec slyšet.

Co minuta, to vysílač

Existence pěti kontrolních bodů není jen tak ledajakým výmyslem, ale technickou nutností. Vysílače (kontrolní body) totiž vysílají na stejné frekvenci. Aby je bylo možné odlišit, funguje to tak, že se střídají v pětiminutovém intervalu. První minutu vysílá první vysílač (kontrolní bod č. 1), druhou minutu druhý vysílač a tak dále. V praxi to znamená, že závodník má minutu na nalezení konkrétního vysílače. Pokud je od něj dál, může buď zaměřit signál a pak vysílač najít „poslepu“, tedy když nevysílá. Anebo mu nezbyvá než počkat další čtyři minuty, až se vysílač znovu ozve.

V klasickém závodě se čas vítěze pohybuje něco kolem hodiny a délka trati zhruba kolem deseti kilometrů.

Čeští mistři

Organizátorem světových soutěží je Mezinárodní radioamatérská federace (IARU), v tuzemsku jsou vyznavači tohoto sportu organizováni v Asociaci rádiového orientačního běhu. Již na prvním mistrovství světa v roce 1980 vybojoval náš reprezentant první zlatou medaili. Ze světových šampionátů si muži, ženy i junioři odvázejí vždy pěknou řádku medailí a patří k absolutní světové špičce. ●

ADELA POLÁKOVÁ

INFORMACE

- Mezinárodní mistrovství ČR v ROB 2005 26. – 28. srpna, Suchý, Draňanská vrchovina <http://mcrrob05.wz.cz/czech.php>
- Stránky Asociace rádiového orientačního běhu České republiky www.ardf.cz
- Oficiální stránky české reprezentace v ROB www.czteam.com
- stránky Českého radioklubu www.crk.cz
- Mezinárodní radioamatérská unie (IARU) www.iaru.org